ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

2022.

Издавач
Институт за стандардизацију Србије

Уредник
Татјана Бојанић, директор

Приредила
Братислава Стојановић

Фотографије
Архива ИСС-а

Дизајн и графичка обрада
Јасмина Богдановић

Београд, август 2023. године

Адреса: Институт за стандардизацију Србије
Стевана Бракуса 2,11030 Београд
Кабинет директора: (011) 3409-301
Информациони центар: (011) 6547-293, 3409-310
Продаја стандарда: (011) 6547-496, 3409-335
Телефакс: (011) 7541-257, 7541-938
Е-пошта: infocentar@iss.rs
Интернет-страница: www.iss.rs

ISSN 2466-4529

САДРЖАЈ

УВОД 2
ЧЛАНСТВО У ИНСТИТУТУ 3
РАД КОМИСИЈА ЗА СТАНДАРДЕ И СРОДНЕ ДОКУМЕНТЕ 4
АКТИВНОСТИ ИНСТИТУТА 5
МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА 13
МАРКЕТИНГ И ПРОМОЦИЈА СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ 17
СЕМИНАРИ И ОБУКЕ 21
ПРОДАЈА СТАНДАРДА И ОСТАЛЕ УСЛУГЕ 22
СЕРТИФИКАЦИЈА И НАЦИОНАЛНИ ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ 24
ДАН ИНСТИТУТА И СВЕТСКИ ДАН СТАНДАРДА 26
РЕАЛИЗАЦИЈА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА 27

УВОД

Институт за стандардизацију Србије је установа која има статус правног лица и послује према прописима којима се уређује правни положај јавних служби, у складу са *Законом о стандардизацији* („Службени гласник РС”, број 36/09 и 46/15), *Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије* („Службени гласник РС”, број 93/15 и 27/16) и *Статутом Института* („Службени гласник РС”, број 29/17),

Делатност Института за стандардизацију Србије обухвата послове доношења, објављивања, преиспитивања и повлачења српских стандарда и сродних докумената, пружања стручне помоћи за примену српских стандарда, сертификације производа, система менаџмента и особа, као и друге послове у вези са стандардима и стандардизацијом.

На 177. седници Управног одбора Института, 29. марта 2023. године усвојен је Извештај о реализацији програма рада Института за 2022. годину и достављен је Министарству привреде 04. априла 2023. године.

ЧЛАНСТВО У ИНСТИТУТУ

У току 2022. године у чланство Института примљено је 10 нових чланова, од којих су шест привредна друштва, једно стручно удружење и три физичка лица.

Број чланова Института 31.12.2022. **77**

Структура чланова Института 31.12.2022.

РАД КОМИСИЈА
ЗА СТАНДАРДЕ И СРОДНЕ ДОКУМЕНТЕ

Број комисија за стандарде активних у 2022. години

120

89 комисија
у општим областима
стандардизације

31 комисија
у областима електротехнике и
информационих технологија

Укупан број донетих SRPS стандарда

1 854

Број донетих SRPS EN стандарда

1 683

133 објављена стандарда су SRPS стандарди на српском језику (sr), од којих је један изворни српски стандард.

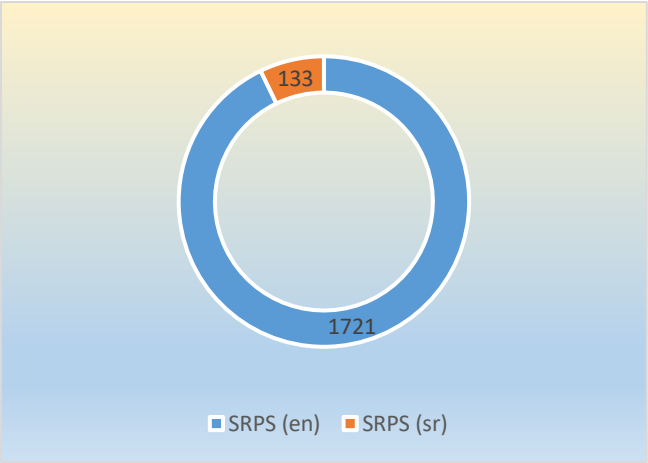

На енглеском језику (en) објављено је укупно 1 721 SRPS стандард. Од тога је 1 584 стандарда усвојено методом проглашавања, а 137 стандарда методом прештампавања.

Број нацрта српских стандарда (naSRPS): 1 316

Број дефинитивних текстова нацрта српских стандарда (dnaSRPS): 1 769

Број повучених српских стандарда: 164

	ОПШТЕ ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ	ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКЕ ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ
Број објављених стандарда	**1 311**	**632**
Број стандарда на спрском језику (sr):	**123**	**10**
Број нацрта српских стандарда (naSRPS):	**890**	**383**
Број дефинитивних текстова нацрта стандарда (dnaSRPS):	**814**	**573**
Број повучених стандарда:	**135**	**29**

АКТИВНОСТИ ИНСТИТУТА

„ПРОГРАМ РАЗВОЈА ИНСТИТУТА ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ ЗА ПЕРИОД 2022–2024.”

Донет је стратешки документ за развој Института у наредне три године, под називом „Програм развоја Института за стандардизацију Србије за период 2022–2024. године“. Акционим планом за спровођење активности предвиђених Програмом развоја описане су активности које треба да допринесу реализацији следећих стратешких циљева Института:

- Одржавање пуноправног чланства у међународним и европским организацијама за стандардизацију и обезбеђивање доступности српских стандарда
- Повећање броја експерата у раду техничких тела
- Унапређење административних капацитета
- Унапређење услуга Института
- Унапређење релевантности
- Осавремењавање ИКТ система

ИСС

КОНТЕКСТ

- Делатност
- Мисија
- Визија

ОПШТИ ЦИЉ

Општи циљ Института је изградња унапређеног система националне стандардизације који ће омогућити да се успешно задовоље потребе и очекивања привреде, оснивача и чланова Института, као и свих других заинтересованих страна у Републици Србији.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ

1 Одржавање пуноправног чланства у међународним и европским организацијама за стандардизацију и обезбеђивање доступности српских стандарда
2 Повећање броја експерата у раду техничких тела
3 Унапређење административних капацитета
4 Унапређење услуга Института
5 Унапређење релевантности
6 Осавремењавање ИКТ система

1 Одржавање пуноправног чланства у међународним и европским организацијама за стандардизацију и обезбеђивање доступности српских стандарда

1.1 Усвајање 30% хармонизованих стандарда као српских стандарда на српском језику
1.2 Активно учешће у развоју и доношењу европских и међународних стандарда
1.3 Објављивање српских стандарда у савременим форматима
1.4 Организација Генералног заседања CEN-CENELEC

2 Повећање броја експерата у раду техничких тела

2.1 Унапређење принципа отворености и транспарентности
2.2 Организовање већег броја обука и округлих столова за чланове комисија
2.3 Унапређење информатичке инфраструктуре

3 Унапређење административних капацитета

3.1 Континуирано унапређење компетенција запослених
3.2 Унапређење система за праћење и вредновање резултата рада
3.3 Унапређење услова за рад и материјалног положаја запослених

4 Унапређење услуга Института

4.1 Развој услуге едукације
4.2 Развој услуге пружања стручне помоћи
4.3 Развој услуге сертификације
4.4 Промовисање примене српског знака усаглашености

2022.

5 Унапређење релевантности

5.1 Израда и реализација плана за унапређење комуникације са привредним субјектима, органима државне управе, организацијама које послују у областима информационо-комуникационих технологија, иновација
5.2 Укључивање заинтересованих страна као што су истраживачи, иноватори, удружења потрошача, и сл.) у процес стандардизације
5.3 Укључивање стандардизације у курикулуме образовних институција
5.4 Унапређење сарадње са Привредном комором Србије и Инжењерском комором Србије
5.5 Повећање броја чланова Института

6 Осавремењавање ИКТ система

6.1 Унапређење ИТ система и опреме
6.2 Стално унапређење система за управљање подацима и система за управљање документима
6.3 Израда и спровођење плана дигиталне комуникације

2024.

САРАДЊА ИНСТИТУТА И ЧЕШКЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА СТАНДАРДЕ, МЕТРОЛОГИЈУ И ИСПИТИВАЊЕ (ÚNMZ)

У сарадњи са Министарством привреде и Привредном комором Србије, а у оквиру Чешког програма „*Подршка унапређењу и развоју сектора инфраструктуре квалитета Србије*", спроведено је истраживање о утицају примене стандарда у националној привреди. На основу резултата добијених од око 200 правних субјеката објављена је публикација „**Истраживање о коришћењу стандарда и њиховом утицају на пословање организација у Републици Србији**", која је доступна на српском и енглеском језику на веб-сајту Института.

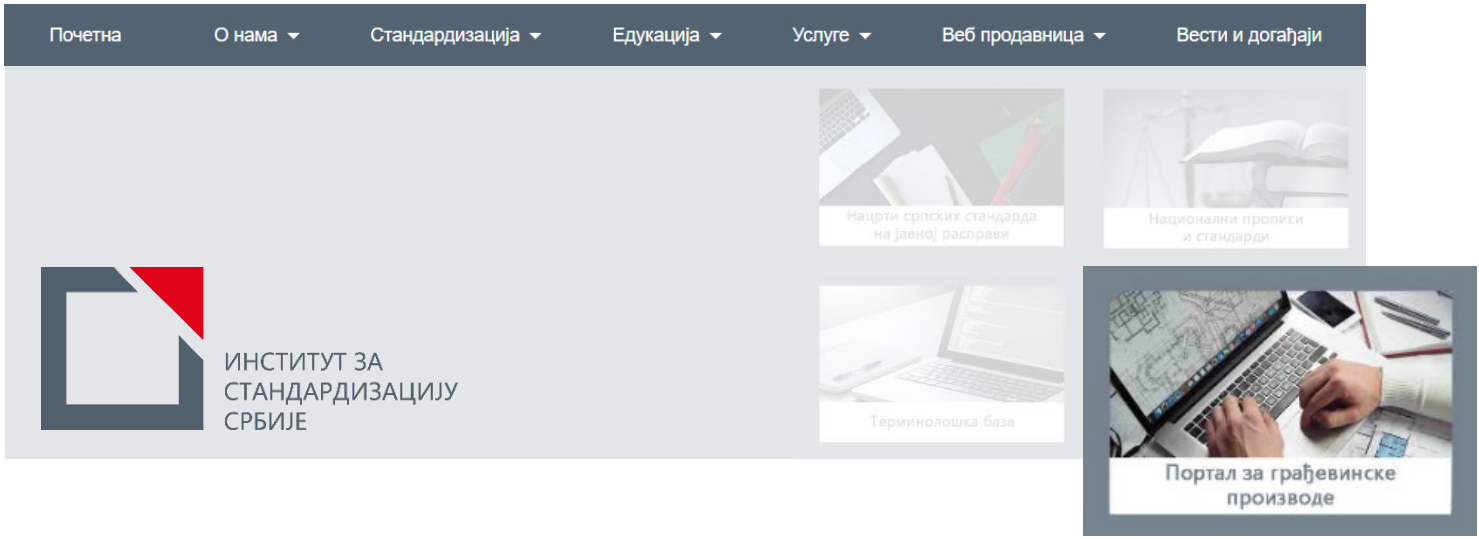

У оквиру истог програма на веб-сајту Института покренут је „**Портал за грађевинске производе**“ који пружа информације о прописима и стандардима за трговину грађевинским производима на домаћем и јединственом европском тржишту.

Такође, преведена је и постављена на веб-сајт Института интерактивна публикација *Увођење BIM-а у организацију*, а тим поводом је одржан и бесплатан вебинар на којем су наши стручњаци говорили о правцима развоја BIM-а у Републици Србији, а стручњаци из Чешке о својим искуствима и стратегији за имплементацију BIM-а, начину преношења сазнања о BIM-у заинтересованим странама, пилот-пројектима и едукацији у области BIM-а.

ПРОЈЕКАТ IPA 2017, „*EU FOR SERBIA – SUPPORT FOR SAFER PRODUCTS*“

- Припремљен је промотивни филм Института као домаћина Генералне скупштине CEN/CENELEC 2023. године и два телевизијска спота којима се промовише стандардизација под слоганом „*Стандарди јесу важни – учествуј у стандардизацији*“;

„Стандарди јесу важни – учествуј у стандардизацији“

- израђен је стратешки план дигиталне комуникације;

- са представницима Министарства привреде и Привредне коморе Србије, посетили смо инфоцентре у шест регионалних привредних комора (Суботица, Нови Сад, Крагујевац, Ваљево, Зајечар и Ниш), где је представљена презентација „*Међународни и европски стандарди као подршка компанијама за одрживо, конкурентно и одговорно пословање*“;

- руководиоци одељења из опште области стандардизације били су у студијској посети Шпанској асоцијацији за стандардизацију и Центру за испитивање, иновације и услуге.

„Стандарди јесу важни – учествуј у стандардизацији“

„Стандарди јесу важни – учествуј у стандардизацији“

САРАДЊА СА ОБРАЗОВНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

Институт је закључио споразум о пословно-техничкој сарадњи са Инжењерским факултетом у Крагујевцу, у циљу спровођења заједничких активности које ће студентима обезбедити стицање знања о стандардима и систему инфраструктуре квалитета.

Поред тога, закључен је споразум о сарадњи са Електротехничким факултетом у Београду. Институт је студентском тиму „H-Bridges" обезбедио коришћење онлајн базе српских стандарда за потребе учешћа на највећем универзитетском такмичењу из енергетске електронике, чиме је постао један од златних партнера „H-Bridges" тима.

Као један од спонзора регионалног студентског такмичења *Allplan Student Competition 2022* за промоцију BIM технологије у грађевинарству, Институт је обезбедио онлајн читање базе српских стандарда у периоду од годину дана за факултет из Србије са најбољим резултатима у категорији грађевинарства. Такмичење је одржано у Подгорици, Црна Гора.

Baldinistudio presents

CERTIFICATE

OF APPRECIATION TO

Institut za standardizaciju Srbije

BRONZE SPONSOR

for outstanding contribution and effort for promoting Building Information Modeling processes through the organization of regional *Allplan Student Competition 2022* across 30 Civil Engineering and Architecture Faculties in 6 countries concluded with three-day final competition at Faculty of Civil Engineering, University of Montenegro from 20th - 22nd July 2022.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

УЧЕШЋЕ НА ЗАСЕДАЊИМА МЕЂУНАРОДНИХ И ЕВРОПСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ

Представници Института учествовали су на заседањима следећих тела:

- 57. Генералној скупштини CEN-а, 63. Генералној скупштини CENELEC-а и 13. Заједничком заседању Генералне скупштине CEN-а и CENELEC-а и заседању Административног одбора CEN-а, одржаним у Прагу, Чешка Република; по завршетку свих седница, учесницима је представљен ИСС, као домаћин Генералне скупштине CEN-CENELEC-а у 2023. години;

- 58. Генералној скупштини CEN-а, и 64. Генералној скупштини CENELEC-а и 14. Заједничком заседању Генералне скупштине CEN-а и CENELEC-а и заседању Административног одбора CEN-а, одржаним у Левену, Краљевина Белгија;

- 44. заседању Генералне скупштине ISO-а и 56. заседању Комитета за земље у развоју (ISO/DEVCO), одржани у Абу Дабију, Уједињени Арапски Емирати;
- 86. заседању Генералне скупштине IEC-а, одржаном у Сан Франциску, Сједињене Америчке Државе.

УЧЕШЋЕ У РАДУ ТЕХНИЧКИХ РАДНИХ ТЕЛА МЕЂУНАРОДНИХ И ЕВРОПСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ

Двадесето пленарно заседање ISO/TC 207/SC 7, Париз, представници ИСС-а мр Душан Стокић, председник KS A207 и експерт у ISO/TC 207 и Марина Донић, секретар KS A207

Ове активности су изузетно значајне за Институт јер учествујући у њима, представници Института стичу неопходно искуство у раду међународних и европских техничких радних тела за стандардизацију и у тим организацијама представљају и заступају интересе Републике Србије у вези са стандардизацијом.

Четврто пленарно заседање ISO/TC 323 Кигали, Руанда, представник ИСС-а Владица Чудић, члан KS Z183 и експерт у радним групама ISO/TC 323

- На семинару о *националном законодавству о безбедности информација*, одржаном у Велесу, Република Северна Македонија као предавачи су учествовале директор Института Татјана Бојанић и руководилац Сектора за међународну сарадњу, информисање и издавачку делатност, Виолета Нешковић-Поповић. Оне су презентовале измене које доноси нова верзија стандарда ISO/IEC 27001. Семинар је био део регионалног пројекта *„Добро управљање безбедношћу информација на Западном Балкану*".

- У Цавтату, Република Хрватска, одржана је међународна конференција *„Како се суочити са неизвесностима у све сложенијем окружењу: нова картографија ризика и криза"*. Модератор панела под називом *„Међународни стандарди и стандардизација (сигурност и резилијентност)"* била је Татјана Бојанић, директор Института.

- Представник Института је на позив Немачког комитета за електротехнику DKE, у оквиру програма младих професионалаца, био учесник радионице *„DKE Young Professionals Camp 2022"*, која је одржана у Офенбаху на Мајни, Савезна Република Немачка.

- У оквиру програма Међународне електротехничке комисије IEC под називом „IEC Young Professionals Programme", два млада експерта из две српске компаније учествовала су у „IEC 2020 YP Programme" радионици, која је одржана у оквиру Генералне скупштине IEC-а у Сан Франциску, САД.

- У Београду је потписан меморандум о разумевању између Египатске организације за стандардизацију и квалитет и Института. Меморандум обухвата промовисање размене знања о активностима у области стандардизације, као и размену информација о националним стандардима који могу имати значајан утицај на трговину између две државе.

- На онлајн радионици о подизању свести о еврокодовима Јелена Скоковић, секретар комисија KS U250-2, KS U250-5,6, и KS U250-3,4,9, представила је успешну имплементацију еврокодова у национални систем стандардизације и законодавство; радионица је одржана у оквиру програма *„Унапређивање регионалног дијалога EU-ASEAN"* Европске уније и Асоцијације нација југоисточне Азије (ASEAN).

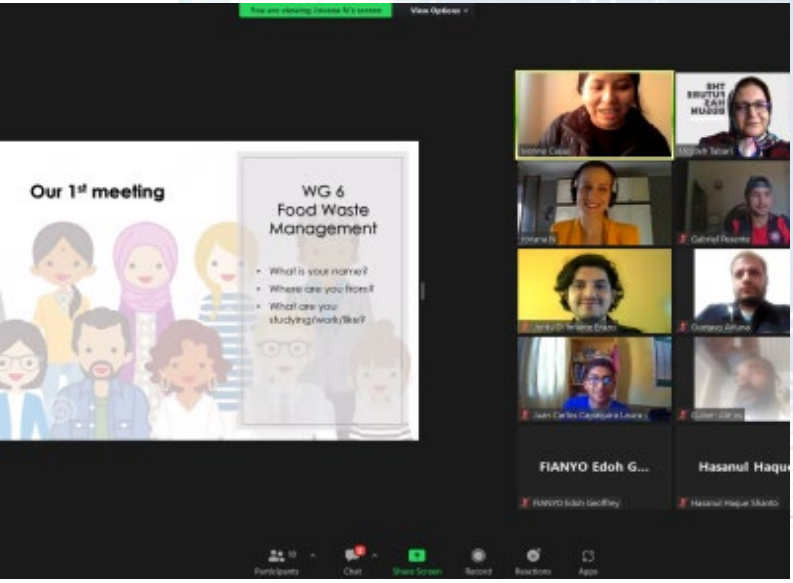

- У оквиру студентског техничког комитета, ISINEG/TC 1 Climate Change представница Србије Јована Николић изабрана је за председавајућег радне групе *WG 6 Food Waste Management*. WG 6 чине студенти из још осам земаља: Аргентине, Бангладеша, Боливије, Бразила, Еквадора, Тринидада и Тобага, Танзаније и Тогоа.

МАРКЕТИНГ И ПРОМОЦИЈА СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ

Институт је био на следећим сајамским манифестацијама:

- 46. Међународном сајму грађевинарства у Београду,
- 64. Међународном сајму технике у Београду,
- 58. Међународном сајму машина и алата за дрвну индустрију (УФИ) у Београду,
- 53. Међународном сајму туризма у Новом Саду и
- 13. Међународном сајму туризма и сеоског туризма у Крагујевцу.

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

Знање.
Развој.

ИНСТИТУТ ЗА
СТАНДАРДИЗАЦИЈУ
СРБИЈЕ
INSTITUTE FOR
STANDARDIZATION
OF SERBIA
we make improvements
possible
CENELEC
DRVOnameštaj

- Директор Института Татјана Бојанић обратила се чланицама пословног удружења Бизнис на штиклама из Новог Сада на годишњој конференцији овог удружења.

- Поводом Светског дана туризма у Институту је организован округли сто под називом „**Стандарди у туризму**“, у циљу промоције стандарда у овој области.

- Објављена су четири броја билтена „**Стандардизација**“.

СЕМИНАРИ И ОБУКЕ

Институт је у 2022. години реализовао укупно 35 обука (од тога већину онлајн, у форми вебинара). Укупно је одржана 31 комерцијална обука (23 онлајн и осам уживо), као и 5 обука са бесплатним учешћем (два онлајн, два уживо и једна хибридна). На свим обукама одржаним у организацији Института у 2022. години присуствовало је више од 400 учесника. На комерцијалним обукама присуствовао је 231 учесник, док је на бесплатним вебинарима присуствовало више од 170 учесника. Одржани су комерцијални вебинари и семинари на укупно 20 различитих тема, од којих су се корисници највише интересовали за следеће:

- *Ризици у лабораторијама (идентификација, анализа, вредновање и контрола)*
- *Тумачење захтева стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017 и препоруке за његову примену;*
- *Мерна несигурност као захтев стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017*
- *Спровођење интерних провера према SRPS ISO/IEC 17025:2017*

ПРОДАЈА СТАНДАРДА И ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

ПРОДАЈА СТАНДАРДА

Остварен је приход од продаје стандарда и сродних докумената у износу од 23 491 677,00 динара.

- 6 460 SRPS (94,27%)
- 39 IEC (0,574%)
- 236 ISO (3,44%)
- 14 DIN (0,20%)
- 101 ASTM (1,47%)
- 2 BS (0,03%)
  1 ГОСТ (0,02%)

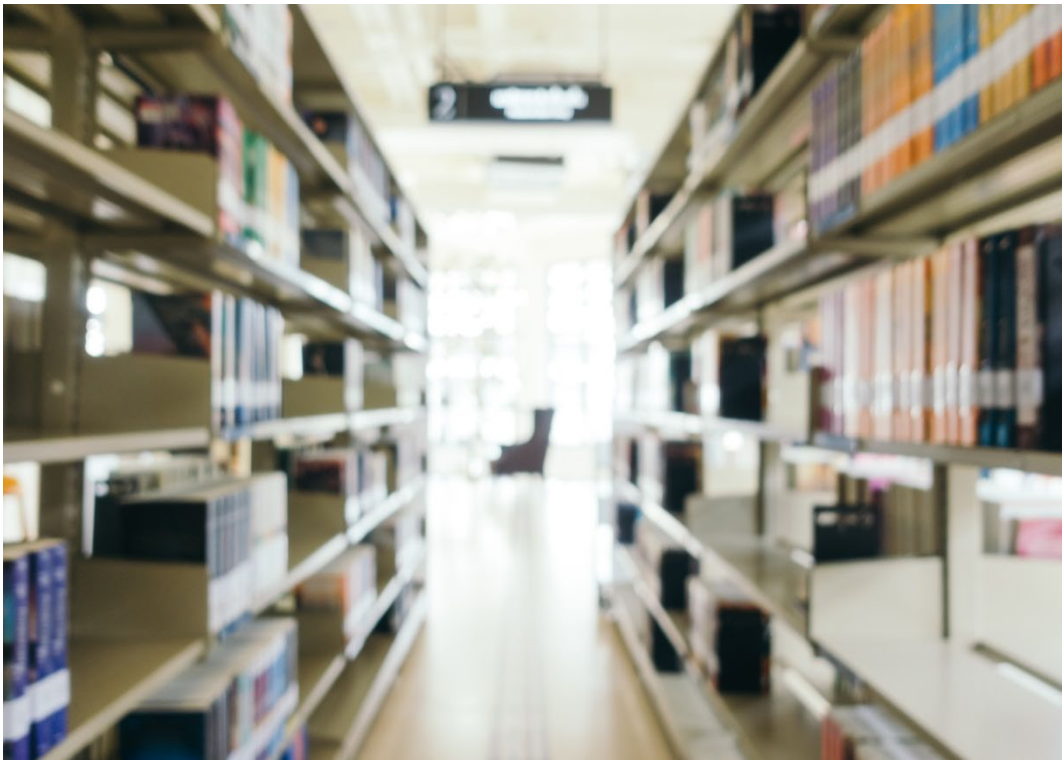

ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

- **Годишња претплата на онлајн читање стандарда по уговору**

  Закључено је 14 уговора за онлајн приступ бази података која садржи комплетне текстове свих српских стандарда и сродних докумената у периоду од једне године.

- **Тумачење српских стандарда и сродних докумената**

  Издата су 23 тумачења на захтев заинтересованих страна.

- **Превођење стандарда и других публикација на захтев кориника**

  Преведено је 17 стандарда, од којих је пет објављено као SRPS стандарди.

- **Пружање стручне помоћи у примени захтева српских стандарда и сродних докумената**

  За 10 организација чланица Удружења пословних жена Србије одржане су обуке о вези између српских и међународних стандарда за системе менаџмента, основним захтевима и примени стандарда система менаџмента квалитетом, заштите животне средине и безбедности информација и започете су припреме за имплементацију стандарда SRPS ISO 9001, SRPS ISO 14001 и SRPS ISO/IEC 27001.

СЕРТИФИКАЦИЈА И НАЦИОНАЛНИ ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

СЕРТИФИКАЦИЈА

Сертификационо тело Института (СТ ИСС) наставило је са активностима у циљу проширења акредитације за друге системе менаџмента – систем менаџмента животном средином, систем менаџмента безбедношћу и здрављем на раду, кроз усаглашавање и допуну потребне документације, па је у августу 2022. године поднет захтев за проширење акредитације

Настављене су активности промоције сертификације. СТ ИСС пратило је тржишна кретања и захтеве за сертификацију како би се на адекватан начин испуњавале потребе и пружала помоћ свим организацијама које су заинтересоване за пословање у складу са захтевима стандарда SRPS ISO 9001:2015.

ИСС
ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ
СЕРТИФИКАЦИОНО ТЕЛО

РАЗВОЈ И ПРИМЕНА НАЦИОНАЛНОГ ЗНАКА УСАГЛАШЕНОСТИ

Реализован је пилот пројекат за доделу националног знака усаглашености компанији *„Пештан“ д. о. о. Буковик*. У складу са *Правилима за добијање одобрења за употребу националног знака усаглашености са српским стандардима*, Комисија је, потврдила усаглашеност полипропиленских цеви за воду са захтевима стандарда SRPS EN ISO 15874-2 и одобрила је доделу и употребу националног знака овој компанији.

PEŠTAN
mi gradimo poverenje

ДАН ИНСТИТУТА И СВЕТСКИ ДАН СТАНДАРДА

7. октобра 2022. године у свечаној сали Привредне коморе Београда обележен је Дан Института и Светски дан стандарда. Том приликом уручена су годишња признања за развој стандардизације.

Добитници захвалница:

Др Ана Трпковић, члан комисија KS Z226, KS Z204 и KS A268;

Игор Вукобратовић, члан комисија KS Z226, KS Z204 и Поткомисије KS Z226/PKS 1;

Андрија Новаковић, члан Комисије KS Z226;

Татјана Марјановић, члан комисија KS N034, KS Z169, KS N003, KS N013, KS N025 и KS CASCO;

Добитници плакета:

Мр Бисерка Шварц, члан Стручног савета за опште области стандардизације;

Проф. др Ранка Станковић, председница Комисије KS A037;

Добитник Специјалне награде:

Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу;

Добитник националног знака усаглашености:

Компанија Пештан

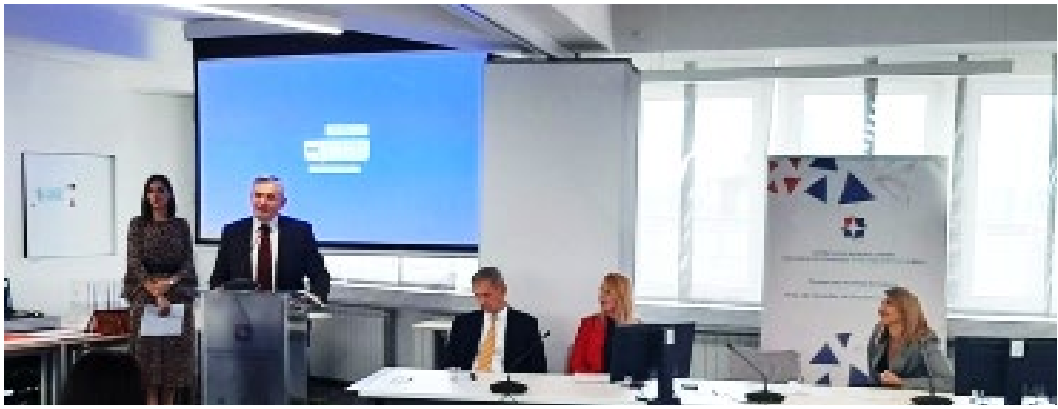

РЕАЛИЗАЦИЈА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА

Приходи (РСД)

УКУПАН БУЏЕТ	БУЏЕТСКИ ПРИХОДИ	СОПСТВЕНИ ПРИХОДИ
149.109.000	110.970.000	38.139.000

Расходи (РСД)

УКУПНИ РАСХОДИ	БУЏЕТСКА СРЕДСТВА	СОПСТВЕНА СРЕДСТВА	НЕУТРОШЕНА СРЕДСТВА
151.258.000	110.970.000	37.927.000	2.361.000

РЕВИЗИЈА ПОСЛОВАЊА

У ревизији пословања коју је у 2022. години спровела Државна ревизорска институција нису утврђене неправилности у делу који се односи на преузимање обавеза и њихово извршење у 2021. години. Мање неправилности у раду отклоњене су у складу са препоруком и роком који је дао надлежни орган.

ISSN 2466-4529